

Aflevering 54– De Kalverpolder onder water?

Op de decemberveiling van De Posthoorn in Krommenie, waarvan de opbrengst naar de Zonnebloem ging, kocht iemand voor een paar euro's een prachtig briefje met NVPH 23 (Willem III, 15 cent oranjebruin). De catalogusprijs voor een los zegel bedraagt een euro of zes, maar op brief geeft de catalogus toch 90 euro aan. Nu kennen we de koper niet als een brievenverzamelaar, dus er werd voorzichtig geïnformeerd of hij een nieuw verzamelgebied ontdekt had. Nee, dat had hij niet, hij ging thuis de zegel gezellig uitknippen, afweken en in het juiste vakje doen. Kippenvel krijg ik daarvan. Gelukkig bleek de man zonder problemen bereid afstand te doen van zijn aankoop, zodat iemand anders zeer blij naar huis kon.

Bij de benefietveiling van de PPRC zagen we gelukkig een ander beeld. Daar werd aardig doorgeboden op een dienstbriefkaart met kleinrondstempels van Oosthuizen en Middenbeemster en ontspan zich na afloop een vrolijke discussie over de strekking van de ambtelijke mededelingen op de kaart. Poststukken moet je in hun waarde laten, niet knippen, maar koesteren als kleine juweeltjes die het soms een paar honderd jaar hebben volgehouden. De dodo hebben we uitgeroeid, meer vergissingen mogen er niet gemaakt worden.

Het aardige van poststukken is dat ze bijna altijd vragen oproepen waar we niet meteen een antwoord op hebben. Vragen over tarieven, stempels, routes, gebruiksmogelijkheden, vragen over de inhoud ook en over de historische achtergrond. Neem de kaart hiernaast, hij is van het soort dat vooral vragen oproept. Het is een dienstbriefkaart die op 28 oktober 1914 verstuurd werd vanuit Zaandam naar "de secretaris van den Kalverpolder te Wormerveer".

De dienst die het recht had deze kaart portvrij te versturen was "De Hoofdopzichter van Fortificatiën te Hembrug", maar om alles volgens de regels te doen, moest er ook de functie en handtekening van de ambtenaar in kwestie bij: de Chef Inundatiestation Zaandam, naam niet goed leesbaar.

Kon. Besluit van 19 December 1892. (Staatsblad no. 284.)

DIENST.

Aan

den Heer

*Secretaris van den
Kalverpolder.*

De Hoofdopzichter van Fortificatiën
te HEMBRUG.

te

*Chef Inundatiestation
Zaandam.
Hauwerik.*

Kormerveer.

C. N. TEULINGS, 's-Hertogenbosch.

De achterkant van de kaart geeft de dienstmededeling. De chef van het inundatiestation informeert of er van de Kalverpolder keuren bestaan, regels waarin de gang van zaken in en rond de polder vastgelegd zijn. Mocht dat zo zijn, zou hij graag vernemen waar en tegen welke prijs die te krijgen zijn.

De fortificaties van Hembrug maakten destijds deel uit van de Stelling van Amsterdam: een ring van forten rond de hoofdstad. Op het Hembrugterrein werden o.a wapens, munitie en uitrusting gemaakt. Tevens was het een opslagplaats voor geschut, kruit, projectielen en militaire materialen.

De kaart werpt een bijzonder licht op een oude, beproefde Hollandse verdedigingstechniek: het onder water zetten (inunderen) van land, om daarmee de vijand op een afstand te houden. Grote stukken land binnen de Stelling moesten blank gezet kunnen worden om daarmee een beschermende ring van water rond de hoofdstad te krijgen. De bevolking van het onder water gezette land zou elders binnen de Stelling ondergebracht kunnen worden. De Chef van het Inundatiestation had kennelijk de opdracht gekregen om uit te zoeken hoe dat in de Kalverpolder geregeld kon worden. Gelukkig voor de plaatselijke bevolking heeft hij zijn plannen nooit ten uitvoer hoeven brengen.

John Dehé